

Gunnar Hørum, avh. betj.

Ing. Chr. Fredrik Weider, f. 6/5-11 i Trondheim, ansatt ved Titan, bolig Solheimsveien 7, Fredrikstad, fremstillet seg idag på Fredrikstad politikammer for å avgi følgende forklaring i anl. eksekusjon av 6 sivile nordmenn i Vardal under krigshandlingene i 1940.

I april 1940 ble jeg som soldat tatt til fange av tyskerne sammen med 5 andre uniformerte soldater. Vi ble transportert i retning av Gjøvik, og som ~~teget gikk~~ ^{vi ble ført} framover tok tyskerne stadig flere med seg, sivile så vel som uniformerte. Dette skjedde søndag morgen 21. april 1940. Vi ble ført til hovedveien som vestfra førte til Gjøvik. Man fortok da en utskillelse av de uniformerte fra de sivile. Etter å ha ^{marjert} noen kilometer ble det gjort holdt og flere tyske styrker syntes å komme til. En del barn som lekte ved veien ble jage bort idet man skjøt skremmeskudd mot dem.

En tyskokfiser, muligens av "Hauptmanns" grad trådte fram foran fangene og spurte om noen kunne være tolk. Ingen trådte fram, men noen soldater fra den avdeling som hadde tatt meg og mine kamerater til fange forlangte meg frem, da de hadde kjenskap til at jeg kunne litt tysk fordi jeg hadde måtte underhandle med dem om en av våre sårede tidligere. Den tysk ofiser ba meg oversette at de av de sivile fangene som hadde deltatt som soldater i krigen skulle komme fram. To mann meldte seg. Ofiseren uttalte deretter at det var blitt skutt på tyske soldater av sivile i Vardal og at det i framtiden, (han uttalte tydelig "In Zukunft") som straff for denslags opptreden ville bli skutt ti nordmenn for hver tysker.

Jeg trodde da at det ikke ville bli gjort noe i dette til-

felle med de sivile fangene som gikk sammen med oss, men at straffen først skulle iverksettes ved lignende anledninger senere. Ofiseren gikk imidlertid bort til de sivile fangene og plukket ut tilfeldig fire stykker. Den ene som ble tatt frem hadde en bilede av seg selv i uniform, og det var tilsynelatende derfor at han ble tatt. En av de siville som gikk med alpelue som ofiseren kikket på litt på, ble ikke tatt fram da tyskeren vel trodde at han var militært antrukket p.g.a. denne luen. Under denne utplukkingen begynte jeg å ane at kanskje tyskerne ville skyte disse seks som nå var plukket ut og stillt for seg selv. Ofiseren ga da også tilkjenne at disse seks skulle skytes øyeblikkelig. Selv kjendte jeg ingen av disse og det ble ikke snakk om navn el. l. Man foretok intet forhør over de dømte. En annen tyskoffiser assisterte sin kolega med komando etc. under eksekusjonen. Det ble uttrykkelig uttalt av disse tyskere at samtlige fanger skulle bivåne eksekusjonen som skjedde med det samme på veien.

Tyskerne viste en kolblodighet som gjorde et forferdlig inntrykk på oss alle.

Etter eksekusjonen kom den assisterende offiser bort til meg og forlangte at jeg skulle skrive på norsk etter hans tyske diktat omtrent følgende: "På denne måte straffer vi nordmenn som i sivilt antrekk morderisk skyter på tyske soldater." Dette skrev jeg. Denne lappen skulle henges opp over de drepte nordmenn som skrekk og advarsel. Og samtlige fanger ble oppfordret til å forte alle denne hendelsen videre til alle de kom i berøring med.

Etterpå ble vi marsjert inn til Gjøvik hvor vi ble holdt i fangenskap på Gjøvik middelskole idet de sivile fangene ble plassert i ett klasseværelse og vi uniformerte i et annet.

Jeg kjenner ikke navnene på de to tyske offiserer som muligens var av "Hauptmanns" grad og i 30-40 års alderen.

Det er sansynlig at disse offiserene fortsatte med sine avdelinger nordover fra Gjøvik.

Under fangenskapet i Gjøvik var det lensmann Fjeld som ordnet med fangenes forhold vis a vis den tyske komandant på Gjøvik.

Fredrikstad 16. juli 1945.

Retts avskrift attesteres: Chr. Fredrik Weider (sign.)

